

Cuprins

Cuvânt înainte / 7

Capitolul 1. Psihologia socială – domeniu de studiu interdisciplinar / 9

Capitolul 2. Orientări teoretice și teorii psihosociologice / 32

Capitolul 3. Grupurile sociale / 60

Capitolul 4. Comportamentul colectiv / 82

Capitolul 5. Comportamentul agresiv / 93

Capitolul 6. Comportamentul prosocial / 108

Capitolul 7. Influența socială / 125

Capitolul 8. Atitudinile / 137

Capitolul 9. Schimbarea atitudinilor / 149

Capitolul 10. Iubirea și gelozia / 174

Capitolul 11. Memoria socială / 196

Capitolul 12. Opinia publică / 213

Capitolul 13. Persuasiunea / 233

Capitolul 14. Propaganda: pentru o abordare neutră / 254

Capitolul 15. Manipularea – fața hidoasă a comunicării persuasive / 277

Capitolul 16. Zvonurile și rezistența la zvonuri / 300

Capitolul 17. *Self*-ul: cu referire la *self*-ul românesc / 319

ANEXA. Decalogul lui Chomsky în actualitate / 331

Bibliografie / 335

Cuvânt înainte

Publicarea unei noi ediții a oricărei lucrări științifice nu înseamnă trecerea în uitare a ediției princeps. Era în 2008 când, în calitate de coordonator, am încredințat tiparului prima variantă a volumului colectiv *Psihosociologie. Teorii, cercetări, aplicații* (Chelcea, 2008). La scurt timp, în 2010, s-a publicat a doua ediție. Am utilizat această a doua ediție ca suport de curs pentru licență și master la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (Universitatea din București) și la Facultatea de Comunicare și Relații Publice (Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București).

În ediția de față am inclus lecțiile pe care le-am scris în edițiile anterioare (capitolele 1-9, 11-12, 16-17), pe care le-am revizuit, am adăugat teme noi selectate din alte lucrări pe care le-am publicat de-a lungul timpului (capitolele 13-15), precum și un capitol inedit (capitolul 10), intitulat „Iubirea și gelozia”. Am încercat să dau unitate volumului prin viziunea proprie (interacțiunea comportamentelor umane în situațiile sociale concrete) asupra domeniului de studiu și prin stilul de redactare.

Manualele universitare de psihologie socială (sau psihosociologie) nu au o structură standard, fapt explicabil prin aceea că acest domeniu de cunoaștere, pe de o parte, nu este pe deplin cristalizat și, pe de altă parte, se îmbogățește continuu, abordând teme aflate la granițele mereu mișcătoare ale altor domenii de cunoaștere științifică. Sunt conștient că nu am epuizat tematica psihologiei sociale, dar îmi iau cutezanța să afirm că am abordat temele centrale ale acestei discipline științifice și am trecut în revistă cele mai importante teorii psihosociologice, marcând momentul elaborării lor (capitolul 2). Mi-am exprimat clar poziția în problema controversată a aparenței psihologiei sociale la științele cu statut recunoscut: psihologie sau sociologie, precum și în legătură cu globalizarea psihosociologiei.

Cred cu tărie că în prezent se impune sporirea efortului pentru indigenizarea psihosociologiei în lume și în țara noastră, astfel încât să se estompeze dihotomia țări producătoare de psihologie socială *versus* țări consumatoare de psihologie socială. Manualele universitare și tratatele de psihologie socială apărute în străinătate sunt, multe dintre ele, extrem de valoroase, dar – mi-ar plăcea să greșesc – niciunul nu amintește de contribuțiile psihosociologilor din România la edificarea domeniului și nu exemplifică fenomenele și procesele psihosociale cu situațiile și evenimentele din țara noastră. Iată de ce în paginile acestei ediții sunt cu precădere

prezentate și interpretate psihosociologic *sine ira et studio* unele aspecte sociale din România de ieri sau de azi. Fie ca studenții din facultățile cu profil socio-umanist și publicul cultivat, parcurgând unul sau altul din capitolele cărții, să găsească răspunsuri la întrebările pe care și le-au pus despre ei înșiși, despre relațiile cu ceilalți, cu societatea în ansamblu, dar și repere pentru noi întrebări.

Septimiu Chelcea
15.08.2021